PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 240, četrtletna 700, polletna 1300, celoletna 2400 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din.
Čekovni račun na ime «Ljudska založba»: Trst 11-5156; Reka 45-301; Ljubljana «Primorski dnevnik» — uprava 60-4045-34.

Leto III - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST torek, 18. novembra 1947 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 749

Nihče več jim ne verjame

Znani istrski CLN se je zopet oglasil z novo «noto». Tokrat jo je naslovil na OZN in na italijansko vlado (pred osmimi dnevi je bil skromnejši in je pisal samo De Gasperijevi vladi in italijanski ustavodajni skupščini. V «noti» trdi, da kar «tisoči družin» iz Istre čakajo na dovoljenje za preselitev v Italijo in prosi zato Varnostni svet OZN, da pri jugoslovanski vladi posreduje, da bi na osnovi mirovne pogodbe izdala do 15. decembra t. l. zakon o opciji istrskih Italijanov za Italijo. Obenem zahteva, da se imenuje nič manj kot posebna italijanska delegacija, ki naj bi jo poslali v Istro, zato da bi jamčila svobodno preselitev optantov v Italijo.

Že večkrat smo poudarili, da CLN-ovske nacionalistične tranke nočejo nikakor priznati, da je Italija izgubila vojno in da je premagana država, temveč ji še vedno v krvi imperializem okorelih fašistov, tako da zadnje čase na pretek izjavljajo, da mirovne pogodbe sploh ne priznajo. No, čeprav jo ne priznajo, se sedaj kar naenkrat manjo slicujejo in povsem brez vzroka dražijo javnost z obtožbami proti Jugoslaviji, češ da se ni storila, za kar ima še ves mesec časa.

Vrhunec njihovih zahtev na temelju mirovne pogodbe (ki jo ne priznavajo), pa je omenjena italijanska delegacija, ki jo pogodba sploh ne predvideva, ker bi to pomenilo najbolj gorostasno kršitev suverenosti vse te države, a kaj šele zmagovite nove Jugoslavije, prav s strani premagane Italije.

Vprašati se moramo torej, kje ima smisel in vzrok te najnovejše note, katere argumenti so tako hudo za lase privlečeni.

Očividno gre za nov poizkus akcije, ki bi hotela po vsej sili dokazati, da vlada v Jugoslaviji priključenih področjih teror, nezadovoljstvo itd., in s tem prikriti vse to in še več, kar vlada prav od angloameriško upravo STO-ja in pa še posebej v Italiji in najbolj priključenih naših krajev. Da bi v tej zavesti nepreverno držali svoje čitatelje, jim vsiljujejo prav vsi «argumenti». Od do teh «argumentov» pa jim navadno pokaže kakšna bedna ali poluradna izjava angloameriške vojaške uprave ali je bila na primer tista, o kateri je pisal rimski ameriški časopis «Rome Daily American» pred nekaj dnevi. Tam namreč pravijo, da avtoritarni ameriški krogi v Trstu trdijo o jugoslovanski zahtevi za ustanovitev skupnega angloameriško-jugoslovanskega organa na STO-ju, da ima ta jugoslovanska zahteva «*iste cilje, ki jih je imel s svojim poskusom vkorakanja svojih čet v mesto maršal Tito dne 15. septembra.*»

Če si torej zaščitnik CLN-a dovoli take izjave, potem je vsakovancu dovoljeno vse kaj več. Saj je vendar zato tukaj, da bo zaščitnikova predstraža. Glavno pa, da je cilj — neprestano blatenje nove Jugoslavije — dosežen.

Toda takim in podobnim «argumentom» ne nasedajo več nikoliko razsodni Tržačani, ki dobro vedo, da so vsi tisti Italijani iz Istre, ki so imeli namen preseliti se pod okrilje blagodane De Gasperijeve Italije — to že davno pred vstopom v veljavo mirovne pogodbe storili in da stojijo stvari ravno nasprotno: Vsak dan se namreč dogaja teh esulov vračajo v svoj tisto «strašno» in «mučeno» Istro. Tržaško ljudstvo se zelo skoro vsak dan prepriča, kdo na STO-ju uganja teror. V nedeljo na primer so poslali v T. Križ proti nam najbolj zaslužene policaje, ki so ljudstvo pretepali in zapirali samo zato, ker je hotelo proslaviti spomin svojih junakov iz narodno-osvobodilne borbe, kajti predvsem mult partizanov in njihove hejske borbe jim ne gre v rajn. Po drugi strani pa dovoljujejo, da se znani fašisti, ustaši in četniki svobodno sprehajajo po mestu.

Ne bomo poleg vsega še ponovno naštevali primerov kršenja naših narodnostnih pravic. Saj jih vsak čitatelj dnevno najde v našem listu. Tudi danes izvajamo o novem poskusu tega početja — to pot na račun Hrvatov STO-ja. In tako skoro vsak dan.

In nato se od časa do časa spomnijo, da se vse to imenuje «točno in zvesto izpolnjevanje duha mirovne pogodbe», česar pa jim seveda nihče več pri najboljši volji ne more verjeti.

STOKHOLM. — Ob otvoritvi mladinske proge Šamac-Sarajevo je jugoslovanska mladinska brigada, ki je sodelovala pri gradnji proge, organizirala v Stokholmu zborovanje, na katerem so govorniki poudarili velik uspeh tega dela.

OB SKRUNITVI SPOMINA PADLIH BORCEV ZA SVOVODO

LJUDSTVO ODLOČNO ODGOVARJA

Civilna policija je na žalni prireditvi v Sv. Križu pretepala ženske in otroke ter aretirala štiri tovariše, med njimi vojnega invalida Škabarja

Pritisk, ki so ga angloameriške okupacijske in njim podrejene oblasti začele izvajati proti tukajšnjim demokratičnim množicam že l. 1945, se stalno stopnjuje in se sedaj ne omejuje več na kršenje demokratičnih načel, ampak gazi že najosnovnejši čut človečnosti. Da včerajšnji dogodki v Sv. Križu niso sporadičen primer, ki bi ga povzročil «neodgovoren element», se jasno vidi iz dolge vrste enakih dogodkov v zadnjih dveh letih in iz poteka včerajšnjih dogodkov samih.

Kakor so demokratične množice Trsta, delavci v raznih podjetjih in okoliške vasi v svojem ožjem krogu hotele počastiti svoje borce, ki so padli v borbi proti fašizmu in nacizmu, s tem, da so jim postavili spomenike kot majhno oddolžitev, tako so tudi prebivalci Sv. Križa postavili spomenik svojim 36 žrtvam iz narodno osvobodilne borbe. Za odkritje tega spomenika je bila določena nedelja.

Okoli 14. ure popoldne so se vaščani ter prebivalci okoliških vasi začeli zbirati pred pokopališčem, kajti vrata na pokopališče je zastražila civilna policija. Matere, žene, bratje in otroci padlih bi torej ne smeli na pokopališče, bi ne smeli počastiti svojih junakov. Na pokopališče ni smel niti svetokrižki župnik, ki bi moral blagosloviti spomenik. Policija mu je zabranila vstop.

Vendar policija, ki je stražila vhod na pokopališče, ni mogla ubraniti množici, da ne bi vdrla na pokopališče, kjer je nato bila svečanost, seveda ne v predvidenem obsegu in niti v tistem razpoloženju, ki je primerno takim prilikam.

Med tem časom se je namreč izven pokopališča dogajalo nekaj nepojmljivega. Skupini agentov civilne policije je prišla pomoč. S Proseka in Opčin je pridrvel kamion policistov, avto z gasilsko brizgalko, še en policijski avto ter pozneje dva avtomobila z dvema angleškima oficirjema v spremstvu devetih policajev na motorjih. Kdor bi ne poznal civilne policije in njenih znanih podvigov od njene ustanovitve do danes, kdor bi ne poznal njene sestave, bi ne mogel verjeti svojim očem. Kot pobesneli so se policaji zagnali proti mirni množici in bili vse krizem ne oziraje se na ženske, starčke ali otroke. Med pionirji, ki bi morali nastopiti pri odkritju spomenika, je nastal preplah in vrišč, ljudstvo je bilo razburjeno do skrajnih meja, vendar se je vedlo v vsej svoji užaljenosti dostojno. Toda policija se ni zadovoljila s tem. Aretirala je štiri tovariše, in sicer invalida narodnoosvobodilne borbe tov. Škabarja, ki so ga najprej surovo pretepli, Sedmaka Rada, Laharnerja Henrika in Košuto Virgila. Člani civilne policije št. 4567, 4866 in 4707 so se v pretepanju in divjanju izkazali za res vredne svojega poslanstva. Če bi jih njihovi gospodarji kolonizatorji videli, bi bili verjetno že danes odlikovani.

Toda žalna svečanost se je v sicer zoženem programu izvršila. Govorila sta tov. Petronio ter tov. Gombač in domači pevski zbor je zapel žalostinko «Žrtvam».

Zrelosti demokratičnih množic se je treba zahvaliti, da ni prišlo včeraj do hujšega. Vsem, od najprimitivnejših do najbolj civiliziranih narodov so mrtvi nekaj svetega, česar se niče ne sme dotakniti. Tega se gospodje pri civilni policiji in njihovi gospodarji zavedajo, zato so s svojim včerajšnjim početjem hoteli zadeti ljudstvo v živo in povzročiti incident.

Ta napad je veljal spominu mrtvih in tudi našim živim partizanom, to je tistim, ki so šli v borbo proti nacizmu in fašizmu za velike ideale demokracije in svobode, tistim, ki so se kakor angleška in ameriška vojska borili in zmagali, tistim, ki so svojim idealom ostali zvesti tudi po zmagi, tistim, ki predstavljajo še danes najboljšo in najčudnejšo stražo in zaščito demokratičnih načel in so zato v napotje onim, ki sočejo ta načela zatreti in ponovno vzpostaviti fašizem čeprav v drugi obliki.

Načrt jim ni uspel. Sicer so svečanost oskrunili, oskrunili so spomin najboljših naših sinov, oskrunili so spomin tistih, katerim se morda tudi kdo od njih lahko zahvali, da ni poginil v kakem nacističnem taborišču ali ječi ali pod nacifašističnim svincem, toda v svojem cilju niso uspeli. Aretirali so štiri antifašiste, ampak vse to ni nič drugega kot besni zlivi nemoči. Demokratične množice se zavedajo manevrov in provokacij, zavedajo pa se tudi svoje moči in dolžnosti. Okupacijske oblasti so začasne in ravno tako začasna je tudi njihova policija. Demokratična načela so pa mnogo trajnejša.

Tisti, domači in tuji krogi ter ljudje, ki so si postavili v načrt, zatreti pri nas demokracijo in skušajo zato uprizarjati incidente in izvajati teror, bi se morali že enkrat zavedati, da ne bodo uspeli. Leto 1921, dolga fašistična tiranija, težka narodno-osvobodilna in že preko dve leti trajajoča politična borba so našemu ljudstvu dobra šola, da ne sme popustiti, da ne sme odstopiti niti za korak. Zato bo vsak poizkus uničenja tega, za kar so dali življenje toliki naši borci, gotovo propadel.

Sodelovanje istrske mladine na mladinski progi

Reka, 17. — Istrska in reška mladina je mnogo prispevala pri gradnji proge Šamac-Sarajevo. Sodelovalo je 3500 istrskih hrvaških in italijanskih mladincev. Vseh 14 brigad, ki so se udeležile dela, so proglasili za udarne. Najboljša brigada Vladimir Gortan je bila štirikrat proglašena za udarno in 50 mladincev od te brigade je ostalo na progi do zaključka dela. 600 mladincev te brigade je bilo istrskih Italijanov. Tudi puljska brigada Lino Mariani je bila proglašena dvakrat za udarno.

Mladen Iveković pri Sforzi

Rim, 17. — Zunanji minister Sforza je danes sprejel jugoslovanskega poslanika Mladena Ivekovića. Razgovarjala sta se o vprašanjih izvajanja trgovinskega dogovora, ki ga bodo podpisali v Beogradu.

Velika udeležba pri volitvah v KLO na Primorskem

Postojna, 17. — V nedeljo so bile po vsej Primorski volitve v krajevne ljudske odbore, ki se jih je ljudstvo skoraj 100% udeležilo. Vse vasi so bile lepo okrašene, posebno pa volišča. Do osme ure so že volili 100% v Volčah, Čepnem, Velikem Ubeljskem, Otočah, Strmici, Dolenji vasi, Orehku. V večini vasi so končali z volitvami že ob 9. uri dopoldne. V splošnem so volitve uspele 98 do 99%. Po še nepopolnih podatkih znaša volivna udeležba v okraju Ilirska Bistrica 99.75%, v okraju Sežana pa 95.34%.

Preprečili bomo načrte hujskačev na novo vojno

Govor maršala Tita ob otvoritvi mladinske proge Šamac-Sarajevo

Sarajevo, 17. — V nedeljo je bilo v Sarajevu v navzočnosti maršala Tita veliko zborovanje ob prihodu prvega vlaka na progi Šamac-Sarajevo. Zborovanja se je udeležilo nad 40 tisoč mladincev ter ogromna množica iz Sarajeva, okolice in drugih krajev. Vse mesto je bilo okrašeno.

Maršal Tito je zbranim mladincem dejal:

Ta proga je ogromne važnosti za vso našo državo, za naše federativne republike, za naš petletni načrt in za njegovo izvedbo. Bogastvo Bosne je s to železnico postalo bolj dostopno vsem našim narodom. To bogastvo ni sedaj več na razpolago posameznim kapitalistom, pač pa vsemu ljudstvu, delavcem in tistim, ki delajo. Ta proga pa je tudi velikega pomena za Bosno in Hercegovino in za njen razvoj, ker bo tesneje povezala te kraje z drugimi deli države.

Mladinska proga je dalje velikega političnega in moralnega pomena za naše narode. Vaše delo na mladinski progi — kakor delo na progi Brčko-Banoviči — je imelo velik odmev v svetu. S svojim delom in s svojimi žrtvami ste visoko dvignili ugled naše države. S svojim delom ste odpravili vse govorice o dozdevnem neredu v naši državi. S svojim delom ste pokazali vsemu svetu, da je Jugoslavija zemlja miru, da Jugoslavija dela in gradi, da bi se dvignila iz vojnih ruševin, ki so jih povzročili vojni zločinci, ki danes zopet hujskajo na novo vojno.

Maršal Tito je nato poudaril, da je mladina prva sodelovala za izvedbo velikih nalog, ki so združene s petletnim načrtom. Mladina je dala velik doprinos za izvajanje tega načrta. Mladina je bila za vzgled pri delu in tako mora biti tudi v bodoči. Vendar pa bodo morale biti v bodoče te naloge lažje kot do sedaj. Mnenja smo, da je dolžnost vsakega državljana, da prispeva k skupnemu naporu jugoslovanskih narodov in da daje vzgled kakor mladina. Prva dolžnost mladine je učenje. Sele jo učenju pride delo. Kdor to zanemarja, dokazuje, da ne razume duha nove Jugoslavije. Nova Jugoslavija potrebuje novo izobraženo in izurjeno generacijo, ker je bilo že dokazano, da je njena mladina pripravljena na še večje žrtve.

O petletnem načrtu je maršal Tito dejal: V prvem letu naše petletke smo do sedaj izvedli vse določene načrte v rekordnem času. Do sedaj je bilo mnogo napravljenega. Nimam namena naštevati, kaj smo že izvedli, lahko pa povem, da smo napravili, če ne več, vsaj toliko, kakor je bilo v našem načrtu. Na številnih področjih pa smo prekoračili določene meje.

O življenjski ravni je maršal Tito poudaril, da se položaj v Jugoslaviji stalno boljša. Mnogi škodoželjneži so napovedovali, da bo petletni načrt povzročil pri nas nizko življenjsko raven. Lahko pa ugotovimo, da se je ta za naše delovno ljudstvo zvišala in da se je zmanjšala samo za tiste, ki ne marajo delati. Pri našem delu smo že dosegli take uspehe, da že jasno vidimo svetlo pot, ki pelje k socializmu v naši državi. Socializem pomeni ustvariti za slehernega državljana človeka vredne življenjske pogoje. Socializem pomeni graditev številnih novih tovarn, pomeni industrializacijo države, pomeni izvedbo elekrifikacije v deželi in ustanavljanje novih šol. V Jugoslaviji smo nacionalizirali tovarne in izvedli agrarno reformo. Odvzeli smo zemljo veleposestnikom in smo jo dali kmetom, medtem ko smo delavcem, to je ljudstvu dali tovarne. Toda to še ni socializem. Brez tehnike in industrije se socializem ne more graditi. Socializem zahteva uporabo vseh zmožnosti v korist ljudstva, zahteva tehnično racionalizacijo naših industrijskih podjetij, naših rudnikov, tako da se z manjšim naporom več proizvaja.

Ostvaritev socializma, industrializacija in elektrifikacija naše države zahtevajo ogromnih naporov. Vse, kar je najboljšega v deželi — in vi mladinci v prvi vrsti — je bilo mobilizirano. Mobilizirali smo pošteno delo našega ljudstva. To pa še ni dovolj, ker moramo uvažati iz inozemstva, kar nam manjka. Potrebujemo stroje in za te moramo dajati, kar sami imamo. Imamo delovno silo, da iz zemlje črpamo bogastvo in da v zameno za to bogastvo lahko dobimo stroje. Prišel bo dan, ko nam ne bo treba dajati več vsega tega, pač pa bomo lahko uporabili ta bogastva doma. Za sedaj pa moramo izvažati in bomo morali morda v skrajni potrebi izvažati tudi nam potrebna živila, da bomo lahko dobili stroje; to pa delamo tako, da ljudstvo ne bo preveč občutilo. Izvesti moramo naš petletni načrt, žava s priznanimi tehniki in sonadalnji razvoj naše države. Ne maramo biti zaostala dežela, ker so te vedno premagane in jih vsakdo skuša zasužnjiti. Napredna država s priznanimi tehniki in socialističnim redom je močna država, ki je nobena sila ne more premagati. Vzemite si za vzgled Sovjetsko zvezo, ki je po izvedbi socialističnega reda ni mogel noben sovražnik premagati.

Glede sovražnikov demokracije v Jugoslaviji, ki izkoriščajo mednarodni položaj in ustvarjajo psihozo bližnje vojne ter širijo neresnične vesti, je maršal Tito izjavil:

To so fantazije. Glede vojnih hujskačev moram poudariti, je dejal maršal Tito, da se ravno oni morajo bati nove vojne. Morje njim, če bi prišlo do vojne. Maršal Tito je nato nadaljeval:

Mi nočemo vojne in je nismo hoteli. Dobro vemo, koliko krvi je bilo prelite in koliko človeških življenj nas je stala. Sovražniki bi morali vedeti in mi smo jim ponovno izjavili, da ne spimo. Zavedajo naj se, da vemo vse o njihovih namenih. Nihče naj ne misli, da jugoslovanski narodi, ki se borijo proti težkočam, ki so v zvezi z obnovo države, ne skrbijo hkrati tudi za svojo varnost.

Vojni hujskači in vsi tisti, ki želijo vojno, tako doma kakor v inozemstvu, niso pripravljeni na žrtve. Hoteli bi, da se drugi žrtvujejo zanje. Toda danes je delaski razred v kapitalističnih državah dovolj izučen in si ne želi vojne, ki bi bila v korist posameznikov. Iz tega vzroka ni nobene nevarnosti za novo vojno. Ne bomo dovolili reakcionarjem, da bi s svojimi vojnohujskaškimi govori izvedli svoje načrte in ovirali našo obnovo ter ogrožali naš mirni razvoj.

Maršal Tito je končno dejal: Omenil sem zadevo vojnih hujskačev, ker je zadnje čase prešlo v navado postavljati razne težkoče v organizaciji Združenih narodov v upanju na novo vojno. Mednarodna reakcija, vojni hujskači in naši reakcionarji so širili te vesti z namenom, da povzročijo zmedo med narodi. S svojimi vojnohujskaškimi govori skušajo ti ljudje z namenom, da bi izvedli svoje imperialistične načrte, prestrašiti narode, posebno pa demokratične narode, ki si želijo trajnega miru.

Maršal Tito je zaključil svoj govor z voščili junaški mladini, ki gradi novo in lepšo Jugoslavijo.

ES zahtevajo prepoved odpustov

Izvršilni odbor zveze Enotnih sindikatov STO-ja je poslal generalu Gaitherju, višjemu oficirju za civilne zadeve in oddelku za delo ZVU naslednje pismo:

Sindikalna organizacija ugotavlja vznemirjenje, ki je nastalo v industrijskih krogih zaradi znižanja cen nekaterim predmetom najnujnejših življenjskih potrebščin. Poleg tega ugotavlja, da so nekateri industrijci že odpustili del delavstva, ker pričakujejo omejitev špekulacij, katere so vršili dve leti in pol, ter pripravljajo druge odpuste in se pri tem prav nič ne ozirajo na stanje, v katerem je delovno ljudstvo ob začetku zime.

Da bi kolikor je mogoče omilila gospodarske težkoče mnogih družin delavcev in da bi pomagala pri obnovi industrije v STO-ju, zahteva sindikalna organizacija, da oddelek za delo ZVU uradno izda splošen ukaz o zapori nad odpusti. Ta ukaz mora stopiti takoj v veljavo in mora veljati, dokler se ne najde rešitev sedanjemu izrednemu gospodarskemu položaju na STO-ju.

NENNI IN TOGLIATTI OBSOJATA protiljudsko delo De Gasperijeve vlade

Upravni aparat v Italiji je še vedno fašističen - Tudi v nedeljo so bile v raznih mestih delavske manifestacije - Resolucija Centralnega komiteta komunistične partije Italije

Te besede so bile preveč za nekaterih mestih Italije delavci demonstrirali proti fašističnim izzivačem in povsod odločno nastopili.

Danes so v Rovigu proglasili protestno stavko proti fašističnim izzivanjem. V Padovi je včeraj velika množica demonstrirala pred sedežem Uomo qualunque. Dva quanquista sta z lovsko puško ranila sedem oseb.

Na kongresu milanske komunistične federacije je Togliatti govoril o sedanjem položaju v Italiji. Omenil je odločen odgovor, ki so ga delavci dali fašističnim izzivačem v Milanu, Turinu, Firencah, Genovi, Neaplju in Palermu ter v drugih mestih Italije. Poudaril je tudi, da pade vsa odgovornost za stavke in nerede na kapitalistične in reakcionarne skupine. Opomnil je nato vse tiste, ki mislijo, da bodo v Italiji obnovili fašizem, da bodo prisiljeni obračunati z organizirano silo delavcev. Dejal je, da vodi sedanjo italijansko vlado stranka, ki se je povezala z novimi fašističnimi silami. Jasno, da je položaj v Italiji vezan na mednarodni položaj, ki prikazuje zaostritev med demokratičnimi in imperialističnimi silami. Verujemo v mir, je nadaljeval Togliatti, predvsem ker sile miru vodi Sovjetska zveza.

V Grossettu je na velikem zborovanju govoril Pietro Nenni, ki je dejal, da je nastop ljudstva neizbežna posledica sodelovanja vlade s krajno neofašistično desnico. Pripomnil je nato, da je vsa uprava v državi še fašistična, ki se ravna po vladi. Ker se ta naslanja na glasove skrajne desnice, ravnajo povsod s socialisti kot z uporniki in s komunisti, kakor da bi bili izven zakona. V tem je iskati vzroke za širjenje fašističnega tiska in terorizma, kar opravičuje reakcijo ljudstva. Ljudstvo je plačalo z 20 leti diktature, s tremi vojnami in s porazom, pomanjkanje ustavnega stanja v letih 1921-1922 in je zato danes pripravljeno z vsemi sredstvi preprečiti obnovitev črnega terorizma in boriti se proti novim Giolittijem in Factom.

Trije so možnosti za rešitev sedanje krize: Ali bo krščanska demokracija na svojem kongresu v Neaplju spoznala neuspeh svoje vlade; druga možnost je ta, da skupščina reši državo sedanje vlade; tretja rešitev pa je možna in bo tudi do nje prišlo pri volitvah v marcu, ko se bodo vse levičarske sile zedinile za enotno listo ali pa vsaj za enoten vladni program.

Centralni komitet italijanske komunistične stranke je ob zaključku zasedanja izglasoval resolucijo, s katero obsoja De Gasperijevo vlado, ki ni hotela in ni znala rešiti državne angloameriškega vmešavanja in nadzorstva na vojaškem, gospodarskem in političnem področju. Ta vojaška in gospodarska podložnost bi znala spremeniti Italijo v bojišče za vojno, ki jo ameriški imperializem pripravlja s sodelovanjem svetovnih reakcionarnih sil, Vatikana in desničarskih socialistov proti Sovjetski zvezi, državam nove demokracije in miroljubnim narodom. Zato je bolj ko kdaj prej prej potrebna borbena enotnost vseh patriotičnih, demokratičnih in republikanskih sil v borbi proti De Gasperijevi vladi. Italijanska zunanja politika se mora odločno usmeriti v obrambo miru in se mora konkretizirati v prijateljstvu s Sovjetsko zvezo in z vsemi državami Vzhodne Evrope. Italija mora sodelovati v svetovni fronti miru.

Italijanske šole v Istri

Reka, 17. — *Italijanska manjšina v Istri je organizirala na Reki 13 šolskih odsekov s 350 učenci, 9 osnovnih šol z 2116 učenci in srednje šole, ki jih obiskuje 1400 učencev.*

V Istri so ustanovili 12 srednjih šol in 49 osnovnih šol. Italijanske osnovne šole v Istri obiskuje 6000 učencev, srednje 2500. V Pulju, Rovinju in Reki delujejo tudi konvikti za italijanske učence. Mnogo pripomorejo pri učenju učitelji, ki so prišli iz Italije. Razen tega so organizirali poseben tečaj za italijanske učitelje v Opatiji, ki ga obiskuje kakih 30 dijakov. Na Reki so ustanovili učiteljišče s konviktom. Italijanska zveza je organizirala potujočo knjižnico. 12 kulturnih krožkov pripravlja program za bodočo veliko italijansko kulturno manifestacijo, ki bo na Reki. V kratkem bodo odprli tudi razstavo, ki bo prikazovala vlogo istrskih Italijanov v borbi proti okupatorju.

Truman zahteva izredna pooblastila

Washington, 17. — Na današnji izredni seji kongresa je imel predsednik Truman govor, v katerem je zahteval naj mu vlada dovoli izredna pooblastila, na podlagi katerih bo podvzel ukrepe za preprečitev inflacije v ZDA in za izvedbo nujne začasne pomoči Evropi, zlasti Franciji, Italiji in Avstriji, za katere predlaga kredit v znesku 597 milijonov dolarjev, in sicer 328 za Francijo, 227 za Italijo in 42 za Avstrijo.

Truman je omenil, da obstoji nevarnost inflacije, kajti cene, ki se neprestano dvigajo, utegnejo povzročiti to, kar bi škodovalo ameriškemu gospodarstvu.

Komisija senata za zunanje zadeve je danes sestavila osnutek posebnega zakona za otvoritev kreditov Franciji, Italiji in Avstriji, ki jih zahteva vlada. Vandenberg je podpiral osnutek zakona s tem, da bo vladni organ, ki bo izvršil nakupe za Evropo, lahko storil to izven ZDA.

Sporazum med ZSSR in ZDA o delitvi Palestine

Lake Success, 17. — ZSSR in ZDA sta se sporazumeli o načrtu za razdelitev Palestine, ki predvideva, da bo mandat prenehal na dan, ki ga bosta sporazumno določili Velika Britanija in komisija OZN in ki ga bo nato potrdil Varnostni svet. To pa vsekakor ne bo pozneje od 1. avgusta 1948.

Na današnji plenarni seji glavne skupščine OZN je predsednik Aranha sporočil, da bodo tvorile komisijo, ki bo izbrala kraj v Evropi, kjer bo prihodnje zasedanje glavne skupščine, sledeče države: Ukrajina, Avstralija, Abesinija, Indija, Holandska, Norveška, Panama, Uruguaj in Libanon

Vprašanje novih poljskih mej

London, 17 — Na seji namestnikov zunanjih ministrov so preučevali vprašanje o načrtu za razorožitev in demilitarizacijo Nemčije, to je tako imenovani «Byrnesov dogovor» in vprašanje nemških meja.

Namestniki so se zedinili, da bodo na dnevni red konference zunanjih ministrov postavili naslednja štiri vprašanja: Začasna politična organizacija Nemčije, postopek za sestavo mirovne pogodbe, poročilo komisije glede mirovne pogodbe z Avstrijo in gospodarski sistemi, ki jih je treba uvesti v Nemčiji.

30.000 URADNIKOV bo odpuščenih v Grčiji

Grško-ameriški vrhovni štab za vojno proti partizanom

Atene, 17. — Radio grške demokratične vojske obsoja pred vsem svetom monarhofašistično vlado in izjavlja, da so se razna grozodejstva vršila po njenem ukazu z vednostjo in odobritvijo britanske vojaške misije, ki ima nalogo organizirati grško policijo. Radio javlja tudi, da so za orožnike natiskali navodila, kjer je med drugim rečeno: ...in nato odrežite jim glave, nabodite jih na palice in jih nosite po mestih ter jih razkazujte ljudstvu.

Danes je Tsaldaris sporočil, da so imenovali grško-ameriški vrhovni štab, ki bo vodil operacije proti partizanom.

Atenski listi poročajo, da je vlada sklenila odpustiti drugih 30.000 uradnikov iz avtonomnih ustanov ter iz občinskih uradov v mestih in vaseh.

Sovjetsko žito za ČSR

Praga, 17. — Iz Moskve poročajo, da je bil nocoj podpisan dogovor za izvažanje žita iz ZSSR v ČSR.

Pred zaključkom leta bo Sovjetska zveza izročila ČSR 50.000 ton žita in 20.000 ton koruze. ZSSR se je obvezala, dobaviti 200.000 ton žita od pridelka iz leta 1947.

Protidržavna zarota v ČSR

Praga, 17. — Notranje ministrstvo in ministrstvo za narodno obrambo sta sporočila, da so na Češkoslovaškem odkrili zaroto civilistov in vojakov, ki so bili v zvezi z neko tujo državo in pripravljali oborožen upor proti državi. Aretirali so 36 oseb.

Proglas indonezijske mladine

Djakarta, 17. — Kongres indonezijske mladine je naslovil na demokratično mladino vsega sveta proglas, v katerem izjavlja, da se bo mladina z vsemi silami borila proti ostankom japonskega fašizma in proti holandskim imperialistom, dokler ne bo lahko svobodno sodelovala z ostalimi demokratičnimi narodi pri gradnji miru.

„Vedno v duhu mirovne pogodbe"

«Hrvatski glas» še nima dovoljenja za izhajanje v Trstu

Včeraj se je na AIS-u zopet zglasil predstavnik lista «Hrvatski glas», ki je glasilo Hrvatov na STO-ju, z namenom, da dobi odgovor na prošnjo, katero so pred časom predložili v imenovanem uradu. V prošnji so prosili dovoljenja za izhajanje lista v Trstu. Ob tej priliki so predložili, kakor so zahtevali na AIS-u, vse potrebne prošnje in pojasnila o namenu izhajanja ter stališču lista «Hrvatski glas».

Šef AIS-a je nato izrazil svoje začudenje, zakaj lista ne tiskajo na primer v Pulju. Ob tem vprašanju, ki ga je postavil, nam ni jasno, ali je hotel enostavno «pozabiti» besede g. Gaitherja na poslednji tiskovni konferenci, ali pa so bile tiste besede čisto slučajnostne. «Pro memoriam» — za osvežitev spomina zato ponavljamo, kar smo slišali: «Jaz in moj personal!», je rekel g. Gaither, «bomo vedno delovali v duhu sklepov mirovne konference.» Eden izmed teh osnovnih sklepov pa je enakopravnost narodnostnih skupin, živečih na STO-ju, ki imajo kot tak» seveda pravico do svojega tiska, če že onih načel o «svobodi tiska» ne spominjamo.

Radovedni pa smo vseeno ob tem, če se je na primer g. šef kdaj vprašal, čemu neki ne tiskajo «Timesa» v Franciji in «New York Herald Tribune» na Kitajskem. Gre torej tudi za vprašanje gole logike.

Gospod šef je kasneje obljubil odgovor v nekaj dneh! ker sedaj seli svoje urade.»

No — izgovor je sicer dokaj originalen, toda s tovariši od «Hrvatskega glasu», obljubi kljub temu verjamemo.

Vprašanje madžarskega tranzita skozi Trst

Kakor je našim čitateljem že znano, se je te dni mudil v Trstu višji uradnik madžarskega ministrstva za zunanjo trgovino, da bi preučil možnosti obnove tesnejših trgovinskih stikov s Trstom. Dr. Gergely je gladko izjavil, da bo Madžarska za svojo zunanjo trgovino uporabljala tiste luke, ki ji bodo dale ugodnejše pogoje.

Madžarska zunanja trgovina ima na izbiro v glavnem dve luki: Reko in Trst, da ne omenjamo črnomorskih luk, do katerih vodita Tisa in Donava. Za časa Avstroogrske so Madžari sami vladali na Reki in so vse svoje prometno omrežje usmerili proti tej luki, kakor je Avstrija kanalizirala ves promet proti Trstu. Madžari so tedaj bili tudi gospodarji Hrvatske in Slavonije, to se pravi vsega zaledja Reke. Ko so po razpadu Avstroogrske izgubili Reko, in ko je tranzit na poti proti Reki moral čez jugoslovansko ozemlje, so posvetili večjo pozornost tržaškemu pristanišču, kar je ugodno vplivalo na razvoj prometa na progi Budimpešta-Pragersko-Trst. Pri vsem tem ni železniški promet med Madžarsko in Trstom po prvi svetovni vojni presegal meje nad 5 in 7.4% vsega železniškega prometa v Trstu.

Madžari so vozili v glavnem čez Reko, na Crno morje in čez Hamburg, ki je s kombiniranimi tarifi prodrl globoko v Podonavje. Italijanska politika je tudi zahtevala, da ohrani Reka svoji promet vsaj na določeni višini, ker je njena priključitev k Italiji imela še bolj katastrofalne posledice za njeno gospodarstvo kakor priključitev Trsta. V trenutku, ko je tudi Jugoslavija — poleg Madžarske, Avstrije in Češkoslovaške — sprejela «jadranske tarife», ni mogla več vplivati na madžarski tranzit v smeri Reke. Hortyjeva zunanja politika je bila tudi povsem na liniji Mussolinijeve, zato se je toliko laže tudi trgovinska politika Madžarske prilagodila italijanski.

Danes pripadata Trst in Reka dvema različnima državama; Jugoslavija obvlada prometno vse zaledje obeh pristanišč razen pontebbske proge, katere položaj je nasproti Podonavju ekscentričen. Poleg tega je Jugoslavija madžarskemu tranzitu proti Reki že dovolila posebne olajšave (direktna znižana železniška tarifa itd.).

Vprašanje madžarskega tranzita v smeri proti Trstu po jugoslovanskih progah je bilo na praški tarifni konferenci sicer načeto, vendar ne dokončno rešeno in se bo konkretneje obravnavalo na prihodnji tarifni konferenci.

Da bo slika celotnega položaja Madžarske glede zvez z Jadranskim morjem popolna, moramo še naglasiti, da se da tranzit iz zapadnih krajev Madžarske, ki predvsem prihajajo v poštev za promet s Trstom, racionalno usmeriti proti tržaški luki edino čez jugoslovansko ozemlje.

Končno je treba zabeležiti še dejstvo, da so pobudniki dunajske tarifne konference, ki je razpravljala o uvedbi neposrednih tarif na progah iz zaledja v Trst in katere so se udeležili predstavniki češkoslovaških, avstrijskih, italijanskih in tržaških železnic, prezrli Madžarsko, kar je seveda zbudilo v Budimpešti upravičeno nejevoljo.

Na zadnji tarifni konferenci v Pragi se je ozračje odnosov med državami v zaledju in Trstom precej razbistrilo, vendar bo treba še mnogo dela, da se dokončno uredijo vsaj tehnično-prometni odnosi med STO-jem in vsemi državami zaledja.

Nemški stroji na račun reparacij

Frankfurt, 17. — Iz Frankfurta poročajo, da je zavezniška nadzorstvena komisija razdelila 4.482 ton industrijskih oprem ter strojev, ki izvirajo iz demontiranih tovarn v angleško-ameriški coni, na račun reparacij sledečim državam: Sovjetski zvezi, Jugoslaviji, Češkoslovaški, ZDA, Angliji, Franciji, Albaniji, Belgiji, Indiji, Norveški in Holandski.

Francoski delavci bodo onemogočili zaroto degolistov

Stavke se širijo - Ugibanja o razširitvi vlade

Pariz, 17. — Politični krogi, tisk in javno mnenje se še vedno bavijo z usodo Ramadierove vlade. Njena kriza je odprta, vendar ni izključeno, da bo prevzel Ramadier četrtič vodstvo vlade, obdan z dvema bivšima vladnima predsednikoma, to je Blumom in Reynaudom. Zadnja dva v tem trenutku odločata o Ramadierovem položaju.

Po razgovoru Ramadiera z Reynaudom smatrajo politični krogi, da bo prišlo do razširitve vlade, pri čemer bi prevzela Blum in Reynaud mesto vladnega podpredsednika. Blum naj bi na splošno vodil vladno politiko in branil sedanji režim, Reynaud pa naj bi prevzel gospodarsko in finančno stran. Čim bi nastopila politična pomiritev, naj bi Ramadier odstopil ter prepustil vlado Reynaudu.

Toda vrenje, ki preveva vso deželo in ki

TRŽAŠKI DNEVNIK

Nova sijajna manifestacija

(Naslov iz «Voce libera», ki bo izšla danes popoldne)

«Tutti vivamente commossi ed entusiasti ieri sera in Teatro Verdi» — bo danes popoldne pisala «Voce libera», ko bo poročala o včerajšnji predstavi, oziroma «sijajni manifestaciji» v gledališču Verdi. Ob predstavi, ki se je vršila včeraj zvečer in o kateri bomo poročali v naši kulturni rubriki, so namreč ljudje, ki jih sicer ne nikoli videti v gledališču kakor ob «seratah in onore», priredili v naprej organizirano spontano manifestacijo z velikimi zastavami in šopki ovitimi v «tricolore».

Pisanje «Voce libere» bo seveda odgovarjalo resnici, saj je jasno, da so po nekaj metrov dolge zastave prinesli slučajno s seboj — če slučajno izbruhne spontanost. Mladenči z «Viale» so tudi spontano zasedli «strateške» pozicije v gledališču. «Lega Nazionale» je tudi spontano pokupila veliko število vstopnic. Spontano je bila pri vsem tem morda odsotna tudi policija.

In kaj še hočete: spontanost je bila tako res spontano na vrhu!

Ljudstvo žrtvuje - civilna policija pa naj uživa sadove!

Trebencem se je po dolgem času izpolnila njihova želja. Z lastnimi žulji so si postavili ambulanco Rdečega križa. Do sedaj je bila v primeru nesreče najbližja zdravstvena postaja na Općinah, vendar pa je pomoč prišla vedno z zamudo. Zaradi tega so vaščani popravili prazno in porušeno poslopje bivšega Doma učiteljev, ki je občinska last. Vaščani pa so v akciji za postavitev ambulance prispevali 5512 lir. Največ so prispevali: Kralj Andrej 500 lir, Kralj Alojzija 200 lir ter Živec Jožef 300 lir. Ko so dobili še zdravniški material od RK STO-ja so Trebenci prišli do svoje ambulance, kjer je dnevno ordinirala bolničarka tovarišica Kraljeva, ki se je obenem najbolj žrtvovala za postavitev ambulance, enkrat tedensko pa je zdravil zdravnik Danev.

V petek 14. t. m. pa je openska civilna policija poklicala zdravnika Daneva in mu ukazala, da mora izprazniti ambulanco, ker se bo v prostore vselila civilna policija. Ko je ljudstvo to zvedelo, je še isti večer na množičnem sestanku izjavilo, da ne bo dopustilo, da bi se ambulančni material RK odstranil iz poslopja.

V nedeljo 16. t. m. ob 9.30 pa so se s kamionom pripeljali civilni policisti z dr. Danevom. Poiskali so predsednika RK iz Trebč ter mu ukazali, da mora izprazniti ambulančne prostore, češ da je tak ukaz ZVU. Nato so morali pod stražo civilne policije prenesti material v prostore ljudskega doma, ambulančni prostori pa so še vedno prazni in čakajo vselitve civilne policije.

„Si può interpretare male" ali, ostali smo fašisti!

S temi besedami se je zaključil pogovor med demokratičnimi predstavniki Zveze tržaških visokošolcev in Visokošolske zveze tržaških nacional-šovinistov, ali z drugimi besedami naci-fašistov. Vemo, da je pri delu tržaških visokošolcev ostalo še mnogo gnile fašistične miselnosti, da pa smo prišli tako daleč, da to odkrito priznavajo, tega si res nismo mogli misliti. Da je to res tako, nam potrjuje tale sličica iz društva Visokošolske zveze.

Predstavniki Zveze tržaških visokošolcev so v zvezi s proslavo 17. novembra, obletnice pokolja praških študentov, odšli v prostore sedeža Visokošolske zveze. Nieni predstavniki so jih zelo hladno sprejeli ter jim zabrusili, da so nacionalisti ter da nočejo imeti z antifašisti nobenega posla. Eden izmed njih pa je besno izbruhnil tele besede: «Mi smo od tistih, ki smo kljub temu da se je vojna slabo končala, ostali zvesti neki ideji.»

Na to odločno izpoved zvestobe fašistični ideji je predstavnica antifašističnih visokošolcev pripomnila: «Te besede si lahko slabo razlagamo».

Neki drugi tržaški «demokratični» visokošolček pa jo je ostro zavrnil:

«Da, lahko si jih slabo razlagate!»

Najboljše jamstvo za napredek demokracije

Zborovanje bivših političnih preganjancev v krožku Tomažič - Samo zapori so nam vedno bili na razpolago

V nedeljo dopoldne so člani mestnega združenja bivših antifašističnih preganjancev napolnili dvorano krožka «Tomažič», kjer se je vršilo napovedano zborovanje, ki je bilo obenem priprava za kongres, ki bo v nedeljo 23. t. m.

Po izvolitvi tov. Petronija za predsednika zborovanja in treh članov za volivno komisijo, je podal tov. Roman Pahor svoje

tajniško poročilo,

v katerem je podal razloge, ki so privedli in upravičili ustanovitev tega združenja, ki ima namen združevati vse bivše antifašistične politične preganjance ne glede na vero, narodnost ali politično opredeljenost ter da pomaga svojim članom moralno in materialno. «Dosledno se bomo borili proti vsem oblikam fašizma in podpirali utrditev bratstva med narodnimi skupinami, ki žive na tem ozemlju, proti vsem šovinističnim nakanam.

V Trstu so organizirali tudi neko drugo organizacijo te vrste na izključno italijanski podlagi, ki pa ne kaže nobenega znaka življenja. Se ena podobna organizacija, podprana od VU, je končala svoje življenje, ko so zaprli njenega organizatorja, ker se je izdajal za civilnega policaja.

Medtem ko je mnogo drugih organizacij, ki so bile ustanovljene v zadnjem letu, dobilo primerne prostore in so bile celo hazardne igralnice urejene v razkošnih prostorih, pa naši organizaciji odrekajo tudi najbolj preprosto sobo za njeno poslovanje. Pod fašizmom smo imeli na razpolago samo zapore, kaznilnice, barake po taboriščih itd. V tem oziru se še sedaj ni mnogo spremenilo, saj imamo v zaporih celo tovariša, ki je bil med vojno v Dachau. Zato bi bila dolžnost VU, da nam gre vsaj v tem vprašanju na roko. Mislimo, da nikdo nima večje pravice kot mi, da si uredimo svoje prostore in svoj muzej v ul. Ghega v tisti hiši, kjer je dalo 51 tovarišev svoje življenje za svobodo.

Na STO-ju smo organizirali 10 samostojnih združenj in tri se še ustanavljajo. Vsa ta združenja se bodo na kongresu, ki bo prihodnjo nedeljo, povezala v enotno organizacijo za STO. ZVU je napravila zelo malo za nas in vsekakor mnogo manj kot druge vlade. Mi pa radi tega ne bomo odnehali, ampak bomo ostali na našem mestu čuječi in odločni, po vzgledu junaškega grškega in španskega naroda. Člani naše organizacije so živa sila, ki je najboljše jamstvo za demokratičen napredek».

Ko je tov. Pahor končal, se je razvila debata, pri kateri so govorili tov. Križmančič, Serbo in Tončič. Nato so zborovalci poročilo soglasno odobrili skupaj z blagajniškim poročilom. Obenem so sklenili poslati zahvalno pismo uslužbencem «Založništva Primorskega dnevnika», ki so darovali združenju 47.000 lir.

Tov. Fon je povedal, da so prejeli doslej okrog 2000 prošenj. Rešenih jih je bilo 650, od teh 630 sprejetih. Zborovalci so odobrili načrt za nov društveni pravilnik in izvolili 33 delegatov za nedeljski kongres. Sledile so volitve novega odbora, v katerega so bili izvoljeni: tov. Nikolaj Zaccaria za predsednika, prof. Kosovel Jože in Dante Serbo za podpredsednike, tov. Viktor Rivolti za tajnika, tov. Pahor Roman za namestnika, Zora Juvančičeva za blagajničarko in še 7 odbornikov.

Soglasno je bilo sklenjeno, da bodo poslali 8 pozdravnih brzojavk sorodnim organizacijam v Varšavi, Rimu, Beogradu itd. Ob zaključku je tov. Rivolti še enkrat orisal težave, ki jih ima združenje zaradi poslovnih prostorov in pozval vse člane, naj sodelujejo pri reševanju tega perečega vprašanja. Nato je tov. Petronio zborovanje zaključil.

Zborovanje tudi v Miljah

Bivši politični preganjanci so imeli v nedeljo tudi v Miljah svoj sestanek. Neka tovarišica mestnega odbora jim je ob tej priliki izročila posebno zastavo za njihovo organizacijo. To zastavo so izročili v varstvo najstarejšemu bivšemu političnemu preganjancu okraja tov. Jožetu Demarchiju, ki se je z ganljivimi besedami zahvalil in pozval mladino, naj hodi po tisti poti, ki so jo začrtali on in drugi tovariši-politični preganjanci. Posebna delegacija socialistične stranke v Miljah je prinesla zborovalcem pozdrav svoje stranke.

Predkongresna konferenca ZAM II. rajona

Nocoj ob 19.30 bo v prostorih kulturnega krožka tiskarjev predkongresna konferenca ZAM drugega rajona. Vsi mladinci in mladinke so vabljeni, da se konference polnoštevilno udeleže.

Čudna merila vojaškega sodišča

Včeraj je kapitan Leaning sodil večji skupini tovarišev, ki so bili obtoženi, da so 2. t. m. pisali in lepili letake protifašistične vsebine po zidovih. Vse je kapitan spoznal za krive in jih obsodil na plačilo nekaj tisoč lir, ali pa na zapor od sedmih do desetih dni.

Pred meseci je v pravdnisti sobi, kjer je včeraj bila ta razprava, višje zavezniško sodišče sodilo terorista Cohena, ki mu je policija našla bombo na predvečer 1. maja, ko so fašisti metali bombe na demokrate. Kljub temu da je tedaj sodišče ugotovilo, da je Cohen mel pri sebi bombo, ga je obsodilo samo na 7 dni zapora.

Po naj še kdo reče, da ni ZVU nepristranska!

Vse prispevke za otroško božičnico 1947 sprejema patronat v prostorih Rdečega križa TP, ulica št. 4.

Žalna svečanost obletnice pokolja praških dijakov na univerzi

Tudi na komemoracijah prihaja do izraza šovinizem

Včeraj dopoldne je bila v univerzitetni slavnostni dvorani žalna svečanost obletnice pokolja praških dijakov, ki ji je prisostvoval tudi predstavnik češkoslovaškega konzulata. V imenu rektorja je spregovoril prof. Collotti, ki je omenil nedotakljivost univerze, ki so jo praški študenti znali braniti za ceno svoje krvi. Po govoru visokošolca Sbise je spregovoril v imenu Zveze tržaških visokošolcev še tov. Marsič, ki je poudaril važnost praških dijaških žrtev v borbi za demokracijo in mir ter naglasil pridevanje tržaških demokratičnih visokošolcev za bratstvo med Slovenci in Italijani.

Te besede so bile preveč za tržaške šoviniste, ki so še polni fašistične ideologije sovraštva in rasizma pričeli v znak protesta zaničljivo mrmrati. Ko pa je tov. Marsič obsodil nekatere skupine, ki si lastijo monopol nad univerzitetnim življenjem, je bilo kakor da bi nastal ogenj na strehi. Neki predstavnik dvatisočletne kulture je udaril z nogo po tleh in z živčnimi gibi glave zahteval, naj neha govoriti. V nadaljevanju svojega govora se je tov. Marsič poklonil dijakom vsega sveta, ki so v borbi proti nacifašizmu, darovali svoje mlado življenje. Zastopnik češkoslovaškega konzula mu je ginjen podal roko in mu izrekel zahvalo za njegove lepe besede.

Po njegovem govoru je stopil na govorniški oder «visokošolec», ki je protestiral proti Marsičevemu govoru in pred enominutnim molkom, s katerim je bila žalna svečanost zaključena, dejal: «Proslava se je dobro začela, vendar se je slabo končala!»

S temi besedami je izpovedal fašistično gnilobo dela tržaških visokošolcev, ki v svoji politični in moralni pokvarjenosti zganjajo šovinizem pri žalnih svečanostih za najboljšimi sinovi človeštva ter skrunijo kri, ki so jo prelili v vojni, katero so morda prav oni zahtevali z vzkliki: «Vogliamo la guerra», ko so navdušeno pozdravljali in odobravali svojega voditelja Mussolinija.

Visokošolske pristojbine in ZVU

V zvezi 100% poviškom visokošolskih pristojbin je skupina visokošolcev Zveze tržaških visokošolcev zaprosila za sprejem pri šolskem odseku ZVU, da bi izvedeli za vzroke, ki so napotili ZVU, da je izdala to odredbo. Dijaki pa pri načelniku odseka polkovniku Shikleju niso bili sprejeti, ker ga takrat ni bilo v uradu. Polkovnikova tajnica jim je zagotovila, da jim bo sporočila dan sprejema.

Mnenja smo, da bi ZVU zaradi važnosti problema, ki onemogoča vstop na univerzo revnim dijakom, morala vzeti stvar v pretres in odredbo razveljaviti.

Konec stavke v Tržaški banki

Včeraj ob 8.30 so se uradniki Tržaške banke zopet vrnili na delo, ker so sklenili sporazum s svojimi gospodarji in dosegli izboljšanje svojih plač.

PROCES PROTI RICHARDSONU

Branilec skuša ovreči obtoženčeve izjave polk. Pagnotti

Včeraj se je zopet ves dan nadaljevala razprava proti majorju Richardsonu in vse kaže, da se bo še dolgo vlekla. Razprava postaja vedno bolj dolgočasna, ker se vedno znova ponavljajo pri vsaki priči ista vprašanja in občinstva je zato vedno manj.

Razprava se je pričela z zaslišavanjem Riccija s strani branilca. Ricci je med ostalim povedal, da je dobival iz Gradeža v dar tolikšno število rib, da jih je dajal raznim uradnikom in celo svojim sostanovalcem.

Z njim je pričal gradbenik Brischi, ki je bil na procesu proti gradbenikom oproščen. Dejal je, da mu je Ricci izsilil 5,5 milijona lir. Nadalje je dejal, da ni Richardson nikoli zahteval denarja.

Gradbenik Angel Comelli, ki je bil obsojen, je dal Ricciju v njegovem uradu 1,7 milijona lir, to pa zato, ker se je bal, da mu bodo delali sitnosti pri njegovem delu. V pogodbi je bil namreč pristavek, po katerem jo je lahko Genio Civile vsak trenutek razveljavil. Ricci je dvakrat ali trikrat zahteval od njega denar. Na branilčevo vprašanje je dejal, da prej pod Italijo ni bilo v pogodbah tega pristavka. Tudi njega je Richardsonov branilec vprašal, če se je kdaj pogajal z Richardsonom. Comelli je dejal, da ne.

Gradbenik Colombo je dal Ricciju 1,5 milijona lir, potem ko ga je ta dvakrat izsiljeval.

Nato je ponovno prišel pričat polk. Pagnotta od CIC-a. Govoril je o Richardsonovi aretaciji, o preiskavi in zaslišavanju. Nato je branilec prebral še izjave raznih prič, za tem pa sta nastopila kot priči poročnik Smith in neki narednik, ki sta majorja Richardsona stražila v hotelu Excelsior. Iz njunih izjav je razvidno, da je major Richardson obedoval skupaj s svojo družino in stanoval v lepi sobi. Odvetnik je tem pričam postavljal taka vprašanja, iz katerih bi bilo razvidno, da so bile izjave, ki jih je dal Richardson Pagnotti, nekako izsiljene.

V ta namen je nastopila kot priča tudi Richardsonova žena, suhljata in že osivela ženica. 8. julija je prišel na njen dom Pagnotta in ji dejal, naj vpliva na svojega moža, da bo govoril resnico in da tako ne bo kaznovan. Povedala je tudi, da se je po hodniku pred Richardsonovo sobo v hotelu vedno sprehajala straža, kar naj bi bilo po njenem nekak psihološki pritisk na obtoženca.

Za njo so zaslišali majorja Richardsona v vlogi priče, zaradi česar je moral prej priseči, da bo govoril resnico. Izprašali so ga samo v zvezi z aretacijo in zaslišavanjem, ne pa o njegovi krivdi. Njegov branilec je skušal z vprašanji dokazati, da je Richardson dal Pagnotti svoje izjave pod pritiskom in da zato niso veljavne.

Branilec je še vedno vztrajal, da Richardsonove izjave niso bile prostovoljne, tožilec pa ga je pobijal in dejal, da so z Richardsonom zelo dobro ravnali ter da so zato njegove izjave prostovoljne. Končno je te izjave prebral. Proces so odgodili na danes ob 9. uri.

Skupščina brivcev in frizerjev

Brivci in frizerji so ena najbolj prizadetih strok, saj jim njihovi delodajalci nočejo priznati nit. sindikalnih sporazumov ter se na vse načine otepajo povišanja njihovih plač. Zato so že več mesecev vleče spor med delodajalci ter njihovimi brivci in frizerji. Hkrati pa so razlike v mezdah od delodajalca do delodajalca.

Da bi to nemogoče stanje uredili, so se brivci že večkrat sestali na skupščinah. Tako so imeli brivci in frizerji skupščino tudi preteklo nedeljo. Tajnik Enotnega sindikata je podal v prostorih obrtniške zveze in urada za delo poročilo o pogajanjih. Pri tem je treba opomniti, da se je s tem poročilom strinjal tudi OSS te stroke. Skupščina je soglasno odobrila poročilo. V pričakovanju ugodnega zaključka sporazuma za brivce so na skupščini samo sklenili, da bodo preklicali pogodbo o enournem delu, ki ga brivci in frizerji vsak dan opravljajo po eno uro zastonj. Ta izredna ura pa bo veljala v onih obratih, katerih lastniki so uveljavili sporazum, ki je bil podpisan 30. junija na uradu za delo.

Sklenili so tudi, da bodo ob zaključku mezdnih pogajanj sklicali splošno skupščino, na kateri se bodo odločili, kako bodo najbolje branili svoje interese.

Pomagajmo revnim tržaškim otrokom! — Prispevajmo za otroško božičnico 1947!

Kasacijsko sodišče obravnava sodbo proti Lonjercem

Včeraj zjutraj je tržaško kasacijsko sodišče začelo obravnavati priziv proti sodbi tukajšnjega sodišča, ki jo je izreklo letos spomladi proti skupini Lonjercev. Priziv proti sodbi so vložili branilci, zastopniki zasebnih udeležencev (civilnih strank) in državni tožilec. Odvetnika Tončič in Okretič zastopata Gombača, Glaving in Coka, odvetnik Turola pa Udoviča. Odvetnik Falconer pa zastopa obsojence v odsotnosti. Zasebne udeležence zastopata odvetnika Zennaro in Jona. Prvi je govoril odvetnik Jona, zastopnik zasebnega udeleženca pokojnega Mungherlija, fašista, in Zarottija, policista z ul. Bellosguardo za časa nacistične okupacije. V svojem govoru ni rečesar novega povedal, kar ne bi že bili slišali spomladi med razpravo. Za njim je spregovoril odvetnik Zennaro, ki je zastopnik zasebnih udeležencev svojcev pokojnikov trgovca Sovija-Schwaba in njegove žene Canove. Tudi on je ponovil argumente, katere je že poudarjal na razpravi. Preden je sodišče odgodilo razpravo na danes zjutraj, je spregovoril še odvetnik Turola.

Predsednik sodišča je dr. Alberti, javni tožilec pa dr. Lucci. Medtem ko je bila spomladi med sodno razpravo dvorana vedno polna občinstva, je včeraj bila prazna. Edini poslušalci so bili policisti in zasebni udeleženci.

Prof. Sai na zadnji poti

V nedeljo popoldne so Tržačani spremili k večnemu počitku prof. Saija, znanstvenika in specialista za duševne bolezni. Njegova smrt se je globoko dojmila vseh, zlasti pa tržaških zdravniških krogov. Prof. Sai je bil eden izmed redkih zdravnikov-znanstvenikov v Trstu, ki se je bavil z raziskovanjem ergoterapije ter se zanimal za božjast in bolezni možganov. 1936. leta je priobčil važno razpravo iz te snovi in ustanovil ambulatorij za reveže, ki bolehajo na tej bolezni. Nad 40 let pa je bil ravnatelj umobolnice, kjer je bil med bolniki znan po svojem socialnem zadržanju. Z veliko ljubeznijo se je posvetil zlasti onim, katerih stanje je bilo silno težko, tako da jim je lajšal njihovo gorje. Prof. Sai je vseskozi deloval v korist skupnosti, Tržačani pa so ga spoštovali kot človeka, znanstvenika in zdravnika.

Razstava slikarja Piera Marussiga

Opozarjamo naše občinstvo na slikarsko razstavo enega najpomembnejših sil tržaških umetnikov polpretekle dobe, ki je umrl pred desetimi leti. Galerija Scorpione, na ogu med ul. S. Spiridione in ul. Rossini je odprta vsak dan od 11. do 13. ure in od 18. do 20. V nedeljah pa od 10. do 13. ure. Oceno dela in razstave bomo prinesli v bodočih dneh.

KINO

KINO OB MORJU. 15.30: «Tulonski kazinjenec». Po romanu Viktorja Hugo-ja «Nesrečneži».
FENICE. 15.30: «Zvezda je zbežala», J. Powell, S. Kaye.
ROSSETTI. 15.00: «Gospa Miniver», Gree Garson in W. Pigeon.
FILODRAMMATICO. 15.30: «Most v Waterlocu», V. Leigh in R. Taylor.
GARIBALDI. 15.30: «Srebrne drsalke». Belita.
CENTRALE. 15.00: «Arizona ekspres», George O'Brien.
MASSIMO. 15.30: «Ubežnik je trkal na vrata», J. Arthur, G. Grant in R. Colman.
IDEALE. 15.00: «Nevidni človek se je vrnil», C. Hardwicke.
RADIO. 15.30: «Sveti ogenj», Viviane Romance in G. Flamant.
ARMONIA. 15.15: «Indijanska devica».
MARCONI. 15.30: «Sovražniki postave».
BELVEDERE. 15.30: «Klétka za slavčke».

KINO V NABREŽINI: v sredo sovjetski film «Dvoboj».

Iz drugega nadstropja je skočil

V soboto pod noč so pripeljali v bolnico 25-letnega Ljubomirja Furlana, doma iz Kopra, ki stanuje pri Zg. M. Magdaleni št. 142. Na obrazu je imel več ran in tudi roki je imel zlomljeni. Izjavil je, da se je hotel ubiti in je zato skočil iz drugega nadstropja hiše št. 26 v ul. S. Francesco. Zdravniki upajo, da ga bodo rešili.

Druga taka žrtev je bila uradnica Cressa Silvana iz ul. Tor. S. Piero 32, ki so jo pripeljali v bolnico včeraj okrog 14. ure. Tudi ona si je hotela vzeti življenje in je v ta namen zavžila 10 pastil «fenobarbital-a». Njeno stanje je precej resno.

Milijonske tatvine čez nedeljo

Preteklo nedeljo so se tatovi zopet lotili svojega posla v povečanem stilu, ker so na ta dan po navadi trgovci in posestniki odsotni, kar tatovom v znatni meri olajša njihovo delo. Tako so že v soboto med 19. in 23.30 uro vlomili v stanovanje Gaetana Kogoja v ul. Concordia 15. Po stanovanju so brskali toliko časa, dokler so našli 400 tisoč lir. Niso se pa zadovoljili samo s tem, ampak so odnesli tudi razne dragulje v vrednosti preko 100 tisoč lir.

V soboto zvečer so tatovi izrabili odsotnost Pavla Gutmanna in zlezli skozi okno kopalnice v njegovo stanovanje v ul. Piccardi 25. V nekem predalu so našli 20.000 lir. Poleg tega so odnesli še 8 zlatnikov, fotoaparat in več kosov perila. Gutmann ima okrog 250.000 lir škode.

V noči od sobote na nedeljo so tatovi vlomili tudi v krznarijo Franca Nazzija v ul. Foscolo 9. Vidi se, da so imeli dovolj časa in jih ni nihče motil pri njihovem delu, ker so trgovino skoraj izpraznili. Odnesli so precej krzna in več parov čevljev v vrednosti preko 1 milijona lir.

Avto ga je povozil do smrti

V soboto popoldne je pripeljal na Rdeči križ nek zavezniški kamion 58-letnega Pasqualinija Silvija iz Istrske ceste št. 50. Šofer je izjavil, da ga je našel ranjenega, ko je ležal v krvi na cesti. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili večjo rano na glavi in pretres možganov. V nedeljo ob 21.30 je Pasqualini, ki je po poklicu uradnik, podlegel ranam in so njegovo truplo odnesli v mrtvašnico. Po vsem videzu je ponesrečenega povozil neznan avto in ga je šofer pustil ležati na cesti.

Gradbeniki bi se radi na vsak način izmazali

Ceprav je bil že v petek izrečen pravdorek in bi se morala razprava najkasneje včeraj končati, pa se zdi, da se najbrže niti danes ne bo zaključila. Včeraj zjutraj so namreč branilci najavili celo vrsto razbremenilnih prič, ki naj bi po pravdoreku govorili za omiljenje sodbe. Prva priča je bil sam obtoženec Breitner, ki je s svojim zagovorom porabil ves čas jutranje razprave. Njegov branilec odvetnik Cavalieri pa je z stavljenimi vprašanji še podaljševal to pričanje. Popoldne se je zvrstila skupina prič, ki so o Breitnerju vedele, povedati vse, samo tega ne, da je podkupoval gospodo z urada za javna dela. Najprvo je govoril ing. Dorigo, ki je zaposlen pri mestni občini. Tvrdko GAMA, katere lastnik je Breitner, pozna ta gospod že od 1928. leta. Seveda slabe besede na račun gospodarja in njegove tovarne, ki izdeluje bitumen, iz ust te priče nismo slišali. Zemljemerec Piscitelli z urada za javna dela je s suhimi številkami povedal, kolliko bitumena je tvrdka preko urada za javna dela dobavila raznim potrošnikom. Kemik De Marchi, ki je zaposlen v Breitnerjevi tovarni v Tržiču, je kajpada na vse načine dopovedoval sodišču, da je tvrdka GAMA ena izmed največjih tovrstnih tvrdk tu pri nas in v Italiji. Dobave bitumena za vsa večja dela v Italiji je prav to podjetje vršilo, ker je bilo tehnično najbolje opremljeno. Tudi s postavitvijo ZVU je podjetje bilo največji dobavitelj bitumena. Toda prišel je Squire s Huebnerjevo in konec je bilo dobav. Začela se je konkurenca in Breitner ni smel odpuščati delavcev, tako je trdil ing. De Marchi. S tem je ta gospod, ki mu je obtoženec ves čas med pripovedovanjem pritrjeval, hotel mimogrede omeniti, da podkupovanje ne bi bilo ničesar izreadnega. Za tem inženirjem je pričal gospod Procell, tehnik iz Milana doma, dober Breitnerjev prijatelj, kakor se je prača predstavil. Govoril pa je o nekem krznenem plašču, ki naj bi bil vreden 1 do 2 milijona lir. Tega je iskal obtoženec med svojim bivanjem po Milanu, namenjen pa je bil za gospoditno Huebnerjevo. Vsa ta pripovedovanja so bila čista resnica, tak videz je s svojimi kretnjami hotel ustvariti odvetnik Maresca iz Milana, ki skupno z Cavalierijem brani obtoženca. Za pričevanjem te priče je odvetnik Annoscia javil, da bo njegov klient obtoženec Lionetti, pričal zase in da bo zato govoril dve uri. Ker je bilo že kasno, je sodišče zaslišalo samo še dve priči, ki sta govorili o krivicah, ki naj bi se dogodilo Lionettiju. Nato je sodišče odgodilo razpravo na danes zjutraj.

V zaporu se je obesil z brisačama

V nedeljo zjutraj so našli pazniki zaporov v ul. Coroneo v kaznilniški kopalnici truplo 32-letnega Aleksandra Di Bello, ki se je z dvema brisačama obesil na okensko omrežje.

Nesrečnega samomorilca je lani aretirala civilna policija in je bil zaradi raznih prestopkov obsojen na dve leti ječe. Pred svojo aretacijo je živel s svojo ljubico, s katero sta imela tudi otroke. Di Bello pa je imel neko težko bolezen, ki jo je predolgo zanemarjal. Verjetno je bila prav ta bolezen vzrok, da si je vzel življenje.

Ko je jetniški zdravnik ugotovil smrt, so prepeljali truplo v mrtvašnico glavne bolnice.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Simončič Fr. Trst. Prejeli smo Vaše pismo in Vas prosimo, da nam sporočite bolj natančno in obširno, s čim ste nas prav za prav hoteli «počastiti» z Vašim dodatkom našemu članku «Protislovje brez primere».

Smučarska telovadba

Planinsko društvo v Trstu priredi svoj tečaj smučarske telovadbe za novince ali že uvežbane smučarje. Dobrodošli tudi prijatelji-nečlani. Vršil se bo dvakrat tedensko in sicer ob torkih in petkih od 20. do 21. ure zvečer v dvorani Poligrafikov v ul. Trento 2/II. Začetek je preložen na torek dne 18. t. m. ob 20. uri. Telovadci naj prinesejo s seboj telovadne copate. Vpisovanje v trgovini Vižin v ul. Roma 15. in v čevljarni Pirc v ul. Settefontane 3.

Vabilo na izredni občni zbor

Zadruge vojnih oškodovancev z. z. o. j. v Trstu, ki se bo vršil na Općinah v «Prosvetnem domu» v nedeljo 30. novembra t. l. ob 9. uri s sledečim dnevnim redom:

1) poročilo predsednika; 2) imenovanje overovateljev zapisnika; 3) čitanje zapisnika zadnjega zbora; 4) poročilo blagajnika; 5) preustrojitev zadruge in sprememba pravil; 6) volitev nove uprave; 7) slučajnosti.

Prosimo člane in delegate podružnic za točno udeležbo. V primeru, da bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se bo isti vršil eno uro kasneje v istih prostorih in z istim dnevnim redom ne glede na število udeležencev.

KOLEDAR

Torek 18. novembra
Odon, Milko
Sonce vzhaja ob 7.07, zahaja ob 16.29. Dolžina dneva 9.22.
Jutri 19. novembra
Elizabeta, Liza

Spominski dnevi

1943 so partizanske enote pričele zasedati Tolmin.

Kmetje, delavci in poštena inteligenca so trije činitelji, od katerih ni nobeden važnejši od drugega, vsi so enaki.

Preskrba

Zakuha za delavce. Danes se bo začelo razdeljevanje po 600 gr belih testenin mestnim in podeželskim delavcem z dodatno nakaznico za težka in najtežja dela in sicer na vse odrezke zakuhe za mesec november. Konec razdeljevanja 30. t. m.

300 gr belih testenin dobijo na vse odrezke zakuhe 15-dnevne živilske nakaznice, opremljene z žigom za mesec november, delavci, zaposleni pri težkih ali najtežjih delih pri zavezniških vojaških edinicah.

Enotni sindikati

Zaupniki sledečih dejavnic so vabljeni, da se nemudoma zglase na sedežu: Julijska ladjedelnica, Bensi, Nunzio Romano, Bastia, Netto, Dordei, Cilla, Colautti, Vidimari, Fumis, Missaglia, Pippa, Scabar, Climens, Tlustos, Saigir, Bagnoli, Crda Cle, Nascimbeni, Talamona, Gregorin, Navarra, Marcovigi, Reggente, Dobrilla, Giubilo, Canz, Cremascoli, Petruzzi, Zoccolo, Zaghet, Zupančič, Zacad in Godiani.

Tekstilna in oblačilna stroka. Vse člane upravnega odbora vabimo, da se zglase na sedežu danes 18. t. m. ob 19.30.

Sindikat prehrambene stroke. Vabimo vse člane upravnega odbora, tovarniških odborov ter zaupnike, da se v sredo 19. t. m. ob 19. uri zglase na sedežu v ul. Imbriani 5.

Sindikat pekov. V torek 18. t. m. ob 17. uri seja upravnega odbora.

Sindikat tekstilne in oblačilne stroke. Danes 18. t. m. ob 19.30 bo na sedežu v ul. Imbriani 5 seja upravnega odbora.

Sindikat mešanih strok. Danes 18. t. m. ob 19. uri bo na sedežu v ul. Imbriani 5 seja upravnega odbora.

Sindikat hišnikov. Danes 18. t. m. ob 18.30 bo na sedežu seja upravnega odbora.

Lesna stroka: glavni svet tovarniških odborov in zaupnikov ima danes ob 18. zvečer sejo, v ulici Imbriani 5.

Od danes črte T, U, V, W, X, Y, Z na vrsti za žigosanje osebnih izkaznic.

SIAU I. rajon. Predkongresne konference

Predkongresnih konferenc naj se udeležijo člani sektorskega odbora, terenov, kakor tudi člani vseh demokratičnih sektorskih ustanov in aktivisti. Barkovlje: torek 18. t. m. ob 20. Greta: torek 18. t. m. ob 20. Rojan: sreda 19. t. m. ob 20. Skorklja: torek 18. t. m. ob 20. Mestno središče: sreda 19. t. m. ob 20. Te konference se bodo vršile na sedežih oziroma po shajališčih.

Sestanek društva Vojka Šmuc

Nocoj ob 20. uri ima kulturni krožek Vojka Šmuc sestanek.

Dramska družina

ima nocoj ob 20.30 pri «Kraljiču» sestanek z zanimivim predavanjem dr. Jožeta Dekleve.

Jutri v sredo ob 19. bo sestanek v istih prostorih vseh onih, ki želijo posečati tečaj za slovenščino.

Prosvetno društvo «S. Jenko»

šentjakobskega prosvetnega društva «I. Cankar» nastopi v četrtek 20. t. m. ob 17. uri v dvorani na Lovcu z Finžgarjevo dramo «Veriigo». Po končani predstavi veselo martinovanje.

Tov. Marij Bisia

je promoviral na juridični fakulteti v Trstu. Prijatelji čestitajo.

Rojstva, smrti in poroke

Dne 16. in 17. novembra 1947 se je rodilo v Trstu 13 otrok, umrlo je 16 ljudi, porok pa je bilo 8.

CERKVENE POROKE: uradnik Anton Miniussi in profesorica klavirja Marija De Angelis, mehanik Humbert Gorjup in zasebnica Ana Bonassin, gradbenik James Ormerod Raxendale in zasebnica Jožica Križman, radiotelegrafist Marcello Legovini in zasebnica Celestina Coslovich, soboslikar Henry Charles Selby in tiskarica Rachele Esposito, prodajalec Germano Beonsin in zasebnica Marija Slokar, častnik civilne policije Aldo Piscopello in zasebnica Roza Vertovec, agent civilne policije Jurij Sigante in uradnica Vlasta Milovič.

UMRLI: 25-letni Kristijan Romec, 58-letna Giurco Silla, 10-letni Jurij Prassel, 64-letna Marija Brendiero, 67-letni Bernard Brosciani, 33-letni Julij Rigo, 57-letna Marija Woschitz, 63-letni Ivan Svagelj, 54-letna Marija Hadystratic, 80-letna Elisa Amhauser, 58-letna Jožica Lorenzini, 1 dan stara Frančiška Ligato, 57-letna Marija Ferluga, 82-letna Alojzija Ghisoli, 65-letna Rozalija Luin, 58-letna Silvija Gabrielli.

Določila za drogerije in trgovine jestvin

Higienski občinski urad javlja: Dišave mešane s tujimi primesmi morajo nositi jasen in čitljiv naslov «umetno» oziroma «surogat». Prepovedana je prodaja naravnih dišav mešanih s surogati. Prolzvodi v prodaji, ki ne bodo odgovarjali zgorajšnjemu ukazu bodo zaplenjeni in kršitelji bodo kaznovani.

Gospodarstvo

Izšla je 6. številka «Gospodarstva», ki prinaša poleg raznih gospodarskih poročil tudi te-le novice: Ustvarimo gospodarsko enotno STO-ja!; Gre za češkoslovaški tranzit; Suša, električna energija in premog; Pred obnovo sovjetsko-angleških trgovinskih pogajanj; Zaostali kapital in vojna; Dediščina IRI-ja pripada STO-ju; Ali je Italija res potrebna tuje pomoči?; Železniške zveze Trsta z zaledjem in Nove prometne smeri iz Srednje Evrope. Poleg omenjenih člankov objavlja list obvestila Slovenskega gospodarskega združenja in tržni pregled. (Listi se naroča pri upravi, Trst, ul. Ruggero Manna 29-I.).

Uprava železniške postaje

v Trstu sporoča, da bo s ponedeljkom 17. t. m. začel voziti potniški vlak na progi Nabrežina-Prosek-Opčine z odhodom ob 19.30.

Higienski občinski urad

vabi gostilničarje, da se drže predpisov v členu 13. od 15. oktobra t. l. št. 2033 po katerem mora biti navedena vrsta vina označena s procentom alkohola. Isto mora biti tudi na vinskih posodah po gostilnah. To pa ne velja za prodajo vin v steklenicah, ki imajo že označeno vrsto vina.

Tržaška prefektura (avtomobilski urad) sporoča

Dospela je nova pošiljka tablic za avtomobile in sicer za osebne in tovorne avtomobile od številke 15475-TS do številke 17850-TS. Za motocikle in tovorne avtomobile od številke 3493-TS, 4200-TS ter za prikolice od številke 764-TS, 850-TS.

Prizadeti so vabljeni, da dvignejo imenovane tablice pri avtomobilskem uradu prefekture soba št. 78.

PROSEK-KONTOVEL

Vabimo vse člane starega pevskega zbora, da se udeleže vaje, ki bo danes 18. t. m. ob 19.30.

Zveza gluhonemih

Vabimo vse člane, da se v nedeljo 23. t. m. udeleže občnega zbora, ki bo ob 17. uri na sedežu.

Tovarniški odbor ladjedelnice Sv. Marka

se zahvaljuje tovarišem «Primorskega dnevnika» v svojem kakor tudi v imenu svojih članov za velikodušen dar 25.000 lir, ki so jih darovali za božičnico otrok delav